

ELS QUATRE PALS DE SANG (1862)

Jo tenia en la muntanya
un castell enmerletat
que n'era el rei de la serra
i n'era el rei de la vall.

En ell mos pares guardaven,
de sos avis heretat,
un panyo groc i vermell
i llistat per quatre pals.
Mes el drap era d'or fi
i los pals eren de sang,
de la sang d'un noble comte
«lo Pelós» anomenat.
Ai, Castella castellana,
no t'hagués conegut mai!

«Lo gonfanó de les barres»
deien los uns al passar;
altres deien: «Lo penó
de les quatre llibertats.»
Perquè los pals eren quatre
i eren quatre los senyals,
essent cada barra un símbol,
essent un nom cada pal.
«Dret» se deia lo primer,
i lo segon «Llibertat»;
«Justícia» era el nom del terç,
«Indústria» lo nom del quart.
Ai, Castella castellana,
no t'hagués conegut mai!

Lo pal del «Dret» trossejaren
los qui en Caspe congregats,
a la llum quedaren cegos
per les prèdiques d'un sant.
La barra de la «Justícia»
sota la llosa restà
d'una tomba on se llegeix:
«Carles de Viana aquí jau».
I els canons de Felip Quint
deixaren la «Llibertat»
soterrada entre les runes
de Barcelona fumant.

Ai, Castella castellana,
no t'hagués conegut mai!

Si lo drap d'or de mos pares
és avui un esvoranc;
si en la torre del castell
no hi tinc lo penó arborat;
si al peu dels merlets en runa
sols ressonen entre planys
les llastimeres esparses
del trobador català;
si ja sols me'n queda un,
de mos quatre pals de sang,
és per tu, la de les torres
i dels lleons afamats.
Ai, Castella castellana,
ai si em trenques lo quart pal!...

***

Mon amor té d'immens lo que tu d'infinit
Amor sant del país! Lo llast que a ell m'aferra,
cada dia és més gran, puix cada dia creix.
Jo visc d'amor a ma adorada terra
com viu qualsevol fruit de l'arbre que el nodreix.

(Los héroes del mar. Al Mediterrani, 1861)

***

Si eixa vegada nos mostram, com altres,
a la veu de la pàtria indiferents,
que nos donen llavores per tota arma,
son fus, les dones, son gaiato, els vells,
que nos donen les tímides donzelles
ses llargues vestimentes, sos arreus,
i correm a ocultar nostra vergonya
sobre el jaç miserable dels bordells.

(Pàtria, no ho sents?, 1868)

Víctor Balaguer